

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Caput II. De lege positiva, de ejus effectu, & subjecto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

CAPUT II.

De Lege positiva, de ejus effectu, & subiecto.

Lex positiva est, *qua ex legislatoris arbitrio, ac libera voluntate dimanat.* Differt à mandato, quòd illud soleat restringi ad certum tempus, non verò lex, quæ ex natura sua est perpetua.

1. Quandoquæ censetur cessare finis legis?
2. Quando lex non ampliùs conducit ad finem à legislatore intentum.

Cessat autem lex dupliciter; *negativè* sc. & *contrariè*. Cessat *negativè*, quando legis observatio non ampliùs utilis est fini legis, quamvis illi non adversetur, neque notabiliter obsit.

Cessat *contrariè*, quando lex non tantùm est inutilis, sed fini legis adversatur, & obest.

Rursum dupliciter potest cessare finis legis; sc. *in particulari*, & *in communi*. Cessat *in particulari*, quando cessat respectu unius, vel plurium; *in communi* verò, quando cessat respectu omnium, vel paucorum. Finis legis etiam potest cessare *adequatè*, id est, ex toto, vel *inadequatè*, id est, ex parte.

2. An cesset lex cessante fine tantùm ex parte?
2. Neg. Dum sc. alii fines partiales non cessant, qui tales sunt, ut legislatorem sufficienter induxerint ad legem ferendam.
3. An cesset lex, quando cessat finis *in communi* *contrariè*?
2. Aff. Quia non est mens legislatoris, imò nec ratio-

ratio-

rationabiliter esse potest, ut communitas agat contra bonum commune. Idem dicendum, quando finis legis *cessat contrariè in particulari*.

4. An etiam cesset lex, quando finis *adequatè cessat negativè?*

R. Aff. Quia cessante motivo adæquato, & ratione totali, propter quam legislator legem tulit, voluntas ejus, adeoque obligatio legis, cessare videtur.

5. An quando finis merè *cessat negativè in particulari*, cesset etiam lex respectu illius particularis?

R. Neg. Quia tali casu lex adhuc obligat communitatem, cui particularis iste se conformare tenetur, nisi justa ratio permittat oppositum.

6. An promulgatio legis sit de ejus essentia?

R. Neg. Sed tantum est conditio, sine qua non.

7. An lex humana debeat promulgari in omnibus locis, in quibus subditi habitant?

R. Neg. Attentâ sc. solâ rei naturâ, & seclusâ juris dispositione: illa enim promulgatio sufficit, quâ legis notitia possit derivari ad omnes.

8. Dependetne valor legis ab acceptance populi?

Alexander VII. damnavit hanc: *Populus non peccat, etiamsi absque causa non accipiat legem à Principe promulgatam.* Proinde

R. 1. Ab acceptance populi non pendet valor legis Ecclesiasticæ, quia autoritas Ecclesiæ est à Christo, & consequenter super populum. Proinde lex Ecclesiastica omnes obligat, nisi constet de Pontificis conniventia, sicque de

tacito consensu, ut constat de Lege Tridentini in Gallia non recepta.

¶. 2. Etiam ab illa acceptatione non pendet valor legis civilis; quia sicut Lex naturæ dicitur, parendum esse parentibus, ita & dicitur parendum esse Superioribus legitimè mandantibus: sed mandata parentum obligatoria non pendunt ab acceptatione filiorum; ergo &c. Quandoam autem leges tam Imperiales, quàm Regiæ sint sufficienter promulgatæ, & in quibus locis, an in omnibus &c. debeant promulgari, ut obligent, dependet partim à voluntate legislatoris, partim à conventionione populum inter & Principem facta.

9. An, ut Leges Pontificiæ obligent undique, sufficiat, quòd promulgentur Romæ?

¶. Aff. Saltem de jure communi. Pater ex variorum Pontificum decretis; alioquin multæ decretales, quæ in usu sunt, non obligarent.

Dicitur, *jure communi*, quia in quibusdam locis Leges Pontificiæ vim non habent, nisi à Principe, vel ejus Concilio fuerint acceptatæ, quando nimirum Pontificem inter & Principem peculiaris intercessit conventio.

10. An lex humana obliget in conscientia?

¶. Aff. Quia recta ratio docet, leges justas esse servandas. *Subiecti igitur estote omni humane creature propter Deum, sive Regi tamquam præcellenti, sive Ducibus &c.* 1 Petri cap. 20. *Non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam.* Ad Rom. 13.

11. An transgredi legem humanam, cum gravi scandalo, vel etiam ex contemptu *strictè* accepto, sit peccatum mortale, esto materia legis in se sit levis?

R. Aff. Quia grave scandalum, uti & contemptus *strictè* acceptus culpa gravis est. *Ubique contemptus damnabilis est*, Bern. Ille autem censetur legem transgredi ex contemptu *strictè* accepto, qui transgreditur eo fine, ut contemnatur Lex, vel legislatoris autoritas.

12. An lex humana quandoque obliget cum vitæ periculo, imò cum certa ejusdem jactura?

R. Aff. Tunc sc. cum bonum, ex ejus observatione proveniens, præponderat vitæ, de qua agitur. Casus est in *milite* servante stationem: in *Carthusiano* abstinate à carnibus, dum alios cibos habet, cum certo mortis periculo.

13. Quæ est Lex pœnalis?

R. Est illa, in qua opponitur pœna: ut si statuat Princeps: si quis pisces clam in urbem intulerit &c. pendet 100. florenos.

14. Quid breviter dicendum de lege pœnali?

R. Statui possunt 3. Regulæ: 1. Lex purè pœnalis, id est, expressè nec præcipiens, nec prohibens aliquod opus, sed tantum statuens prævaricatoribus pœnas, non obligat in conscientia ad opus legis determinatè, sed tantum disjunctivè, vel ad ipsum opus à lege præscriptum, vel ad pœnam statutam.

2. Lex pœnalis copulativè mixta, & obligat in conscientia ad opus Legis determinatè, & ad pœnam, supposità prævaricatione. 3. Lex

3. Lex pœnalis disjunctivè mixta, cùm non præscribat determinativè, & absolutè aliquod opus, sed tantùm disjunctivè, etiam ad neutrum obligat determinatè, sed tantùm sub distinctione; vel ad ipsum opus legis, vel ad pœnam decretam, & ita coincidit cum pœnali.

15. An Lex pœnalis obliget in conscientia ad pœnam statim subeundam?

R. Si sit pœna sententiæ ferendæ neg. Si Lex contineat pœnam latæ sententiæ aff. Putà excommunicationis ipso jure &c. Hoc tamen locum non habet, quando pœna requirit ministrum justitiæ.

16. Quinã generaliter Legi positivæ subjiciuntur?

R. Omnes, qui ratione utuntur, & potestati legislativæ subduntur.

17. An Legislatores Legi suæ subjiciantur?

R. Non subest Legi à se latæ quoad coactionem, hoc est, cogi non potest per pœnas, aut violentiam: nec etiam suæ Legi subjicitur quoad vim directivam, id est, quoad ejus observantiam, quia obligatio, quæ ex vi legis positivæ oriretur, potestatem supponit superiorem, & ideo nec par in parem potest habere jurisdictionem.

Verosimile est, quòd legi suæ subjiciatur indirectè, præcipuè in materia æqualiter legislatorem & subditos respiciente: naturalis enim æquitas postulat, ut caput conforme sit membris; aliàs namquè leges subditis odiosæ redduntur, sæpè non sine periculo scandali & liberioris prævaricationis.

18. Qui

18. Quibus legibus tenentur peregrini, & vagabundi?
- R. Spectando jus commune, tenentur servare leges locorum, per quæ transeunt, dummodo fuerint eorum statui, & conditioni, accommodatæ: alioquin vagabundos &c. deberemus dicere exleges, cum nullibi fixum habeant domicilium.
19. An, qui egreditur ex proprio territorio, in quo non est jejunium, & proficiscitur ad locum, in quo viget jejunium, teneatur jejunare?
- R. Quamdiu est in suo territorio, non tenetur jejunare, sed statim atque fuerit in loco, ubi jejunatur, jejunare debet.
20. An, qui ante meridiem proficiscitur ex loco, in quo est dies festus, ad alium, in quo non celebratur festum, teneatur audire Sacrum?
- R. Sententia affirmans est probabilior, & tutior. Ratio est; quia talis fuit omnino obligatus audire Sacrum, cui obligationi satisfacere potuit, antequam iret ex loco, in quo obligatio vigeat.
21. An, quando in una Parochia est dies Festus, possint Parochiani similiter laborare extra suam Parochiam?
- R. Neg. Non subsistente sc. justa causa, quia ratione domicilii tenentur ad celebrandum festum.
22. An natus in Belgio, ubi Lex Concilii Trid. viget, modò habitans in Gallia, vel in alia Patria, ubi Lex ista non est recepta, possit valide contrahere Matrimonium clandestinè?

R. Aff. Quia talis est omninò par incolis istius loci. Si tamen quis tenderet in Galliam animo fraudandi legem Concilii, non desunt, qui de valore istius Matrimonii dubitarent.

C A P U T I I I.

De consuetudine, & Legis dispensatione.

§. 1. *Quid consuetudo?*

Alia est consuetudo secundùm legem, alia præter legem, alia contra legem. Consuetudo secundùm legem est, quæ legi est conformis; talis est consuetudo communicandi in Paschate. Alia præter Legem, quæ neque Legi conformis est, neque difformis; ut consuetudo indies cœnandi. Consuetudo contra legem est illa, quæ repugnat legi; ut consuetudo vesperi cœnandi in quadragesima opiparè, & lautè.

1. Quot modis potest abrogari Lex per contrariam consuetudinem?

R. Tribus: 1. Si legislator eam expressè approbet. 2. Viâ conniventia. 3. Viâ præscriptionis.

Abrogatur Lex viâ conniventia, quando legislator consuetudinem Legi contrariam sciens, & advertens tolerat.

Tollitur viâ præscriptionis, dum incio legislatore consuetudo invaluit Legi contraria, idque longo tempore.

2. Quantum temporis requiritur, ut consuetudo Legis obligationem tollat?

R. Ut